

Пузіков Дмитро Олегович
*к.пед.н., доцент, кафедра соціальної роботи
та педагогіки Інституту соціальних технологій
Університету «Україна», с.н.с. Інституту педагогіки НАПН України.*

**ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ
ЯКОБ'ЄКТОЦІНЮВАННЯ**

Модернізація вітчизняної системи освіти, зокрема системи загальної середньої освіти, забезпечення європейських стандартів її якості вимагає концентрації зусиль нашої держави й суспільства на вирішенні цієї проблеми, ефективного використання актуальних, генерування й залучення нових ресурсів. Одним з прихованих потужних механізмів реформування системи освіти з вказаною вище метою є інноваційний розвиток загальноосвітніх навчальних закладів. Такий шлях розвитку загальноосвітнього навчального закладу (далі — ЗНЗ) для дітей з особливими потребами (інвалідністю) має суттєві переваги: активізує продуктивну участь його в процесах оновлення вітчизняної системи освіти, забезпечує інтенсифікацію освітньої діяльності ЗНЗ для дітей з особливими потребами, створює передумови для швидкого реагування його педагогічного колективу на освітні запити дитини з інвалідністю, її сім'ї та суспільства, полегшує впровадження необхідних освітніх інновацій тощо.

Оптимальне й ефективне використання означеного вище механізму освітніх змін стане можливим за умови створення комплексу необхідного теоретико-методичних, нормативно-правових, організаційних основ тощо. Однією з важливих проблем становлення

теоретико-методичного забезпечення інноваційного розвитку ЗНЗ для дітей з особливими потребами є створення теоретичних і технологічних основ його оцінювання. Вагомим кроком на шляху до вирішення цієї проблеми є уточнення поняття та з'ясування сутнісних характеристик процесу інноваційного розвитку ЗНЗ для дітей з особливими потребами, які мають значення для його оцінювання.

Отже, інноваційний розвиток ЗНЗ для дітей з особливими потребами — це процес якісних взаємопов'язаних інноваційних змін компонентів педагогічної системи сучасного навчального закладу, зумовлений добровільною інноваційною освітньою діяльністю його педагогічного колективу, які (зміни) призводять до якісно нових, інноваційних освітніх та соціальних результатів.

Розглядаючи інноваційний розвиток ЗНЗ для дітей з особливими потребами як системний об'єкт оцінювання, в ньому можна виділити такі компоненти: суб'єкти, об'єкти, управління, засоби, зміст, ресурси, результати. Інноваційний розвиток ЗНЗ для дітей з особливими потребами виконує такі основні функції: інформаційно-просвітницьку, освітню й самоосвітню, стимулювально-мотиваційну, прогностично-випереджальну, проектну, організаційно-ресурсну, методичну, оцінно-регулятивну.

Інноваційний розвиток ЗНЗ для дітей з особливими потребами передбачає проходження таких етапів: функціонування, концептуалізація та проектування, упровадження, оцінювання та коригування, функціонування (далі цикл повторюється).

Для ефективного оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ для дітей з особливими потребами необхідно враховувати такі його сутнісні властивості: цілеспрямованість, системність, комплексність, варіативність, динамічність і тривалість, прогресивність (спрямованість до оптимальнішого, досконалішого), інтенсивність (спрямованість на досягнення якісного нових форм і змісту діяльності), ініціативність (добровільний і понаднормативний характер активності педагогічного колективу), експериментальний характер.

Оцінювання інноваційного розвитку ЗНЗ для дітей з особливими потребами — це процес установлення якісного рівня й кількісних показників (загальних і за кожним окремим компонентом) інноваційного розвитку ЗНЗ для дітей з особливими потребами, надання йому якісної й кількісної об'єктивної й обгрунтованої оцінки.